

Ta fag- eller svenneprøve

Med et fagbrev eller svennebrev i hånden kan du dokumentere at du har kompetansen som er beskrevet i læreplanen for faget ditt. For å få fagbrev eller svennebrev i et fag, må du bestå fag- eller svenneprøven. Her finner du informasjon om oppmelding og gjennomføringen av prøven, og om klageadgangen.

Sist endret: 07.10.2021

Læreplaner

Læreplaner og tilhørende ressurser og verktøy for å ta dem i bruk.

Før prøven

Hvem kan melde seg opp til prøve?

Lærlinger som har fullført læretid i bedrift og elever som har gjennomført fagopplæring i skole, kan ta fag- eller svenneprøven.

Personer som har lang og relevant arbeidserfaring, kan avlegge fag- eller svenneprøve som praksiskandidat. Det er mulig å gå opp til fag- og svenneprøven på grunnlag av allsidig praksis i faget som er 25 prosent lengre enn den fastsatte læretiden. Det betyr i praksis at man må ha jobbet innenfor det aktuelle fagområdet i minst fem år. Det er fylkeskommunen som avgjør om praksisen kan godkjennes. Før praksiskandidater kan gå opp til fag- eller svenneprøve, må de ha bestått en skriftlig eksamen i faget.

Når kan jeg gå opp til fag- eller svenneprøven?

Fag- og svenneprøven skal avholdes før læretiden utløper. Prøven kan avholdes inntil tre måneder før læretiden er ute, men ikke tidligere. Selv om prøven avholdes før læretidens slutt må kandidaten fullføre læretiden etter kontrakten for å få dokumentasjon.

Hvem melder meg opp til prøven?

Hvis du er **lærling**, er det lærebedriften som har ansvar for å melde deg opp til fag- eller svenneprøve.

Hvis du er **elev**, har skolen ansvaret for å melde deg opp til prøven.

Hvis du er **praksiskandidat**, må du selv sende påmeldingen til fylkeskommunen du bor i innen fristen fylkeskommunen har fastsatt.

Under prøven

Hvor skal jeg gjennomføre prøven?

Fag- eller svenneprøven blir vanligvis gjennomført i bedrift. Fylkeskommunen kan bestemme at hele eller deler av prøven skal avholdes et annet sted. De skal rådføre seg med prøvenemnda før de tar en avgjørelse om dette. Hvis du er praksiskandidat, kan prøvenemnda be om forslag til hvor eller hvordan fag- eller svenneprøven kan gjennomføres.

Hvor lenge varer prøven?

Lengden på prøven varierer fra fag til fag. Den fastsatte lengden på fag- eller svenneprøven du skal ta, finner du i læreplanen for faget.

Hva går prøven ut på?

Kort fortalt skal fag- eller svenneprøven teste om du har den kompetansen i faget som er beskrevet i fagets læreplan. Alle kompetansemålene kan prøves og du skal vise at du kan planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere et eget faglig arbeid.

En prøvenemnd har ansvar for å lage fag- eller svenneprøven din, og for å vurdere den. Prøvenemnda består vanligvis av to til tre personer som har kompetanse i faget.

Finn læreplan

Hvilke hjelpemidler er tillatt?

Du kan bruke de hjelpemidlene du har benyttet deg av i løpet av læretiden.

Hvordan går prøvenemnda frem når den skal lage og vurdere prøven min?

Når prøvenemnda lager prøven, tar de utgangspunkt i kompetansemålene i læreplanen for faget. Hvis du er lærling i en bedrift, kan de i tillegg bruke den interne opplæringsplanen du har hatt i bedriften. Lærebedriften kan også foreslå oppgaver. Arbeidsoppgavene prøvenemnda gir deg skal reflektere kravene til faglig kompetanse slik de er beskrevet i læreplanen.

Fagprøven skal prøve deg i å planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere et eget faglig arbeid.

I tillegg til å lage fag- eller svenneprøven, skal prøvenemnda utarbeide et grunnlag for vurderingen av arbeidet ditt.

Vurderingsgrunnlaget er korte beskrivelser av hva som kjennetegner et godt fagarbeid. Det skal si noe om hva som skiller en "bestått meget godt"-besvarelse fra en som er bestått, og hva som skiller en bestått besvarelse fra en som får karakteren "ikke bestått". Prøvenemnda vil informere deg om disse kjennetegnene, slik at du vet hva de vil se etter underveis og vektlegge når de skal vurdere prøvearbeidet ditt.

Prøvenemndsmedlemmene vil være til stede ved prøvestart og prøveslutt, og ett eller flere av medlemmene vil også besøke deg underveis i prøveperioden.

Prøvenemnda forutsetter at du kjenner til kompetansemålene i læreplanen. Hvis du er usikker på innholdet i et kompetansemål, bør du snarest mulig be om en samtale med den faglige lederen eller læreren din for å få avklart hva dette kompetansemålet betyr.

Praksiskandidater må henvende seg til fylkeskommunen dersom de har spørsmål angående kompetansemålene i læreplanen.

Vil du vite mer om hvordan prøvenemndene jobber?

Se: [Lage og vurdere fag- og svenneprøver](#)

Etter prøven

Kan jeg klage på resultatet hvis jeg ikke er fornøyd?

Du kan kun klage på resultatet dersom du får karakteren "ikke-bestått" og mener prøvenemnda har gjort formelle feil eller andre ikke-faglige feil. Du kan også klage dersom du er uenig i den faglige vurderingen prøvenemnda har gjort av arbeidet ditt.

Klagefristen er tre uker fra datoen du fikk melding om resultatet (karakteren), eller fra tidspunktet du burde ha gjort deg kjent med resultatet. Det er derfor svært viktig at du gjør deg kjent med resultatet straks det er klart.

Hvordan går jeg frem hvis jeg vil klage på resultatet?

Du må sende en skriftlig klage til fylkeskommunen der du tok prøven. I klagen må du forklare hva du klager på og hvorfor du ønsker å klage på dette. Skriv gjerne hvilket grunnlag du klager på, det vil si formelle eller ikke-faglige feil og/eller den faglige vurderingen. Hvis det er tvil om du har overholdt klagefristen på tre uker, bør du i tillegg forklare hvorfor du ikke har levert klagen før.

Vedtak som fattes i klagesaker er endelig, og kan ikke påklages videre.

Kan jeg ta fag- eller svenneprøven på nytt hvis jeg stryker?

Ja, det er mulig å ta prøven på nytt.

Hvis du er lærling

- Du har rett til å melde deg opp til en ny prøve.
- Fylkeskommunen har ansvar for gjennomføringen av en ny fag- eller svenneprøve, og fylkeskommunen dekker utgiftene.
- Læretiden kan bli forlenget. Det blir i så fall en frivillig avtale mellom lærebedriften din og deg. Du må selv ta dette opp med de ansvarlige i lærebedriften.
- Du må selv melde deg opp til ny prøve. Ta kontakt med fylkeskommunen.

Hvis du har gjennomført hele fagopplæringen i skole

- Du har rett til å melde deg opp til en ny prøve.
- Fylkeskommunen har ansvar for gjennomføringen av en ny fag- eller svenneprøve, og fylkeskommunen dekker utgiftene.
- Du må selv melde deg opp til ny prøve. Ta kontakt med fylkeskommunen.

Hvis du er praksiskandidat

- Du har rett til å melde deg opp til en ny prøve.
- Du kan tidligst ta ny prøve seks måneder etter du gjennomførte prøven som ikke ble bestått.
- Du må selv melde deg opp til ny prøve og betale ny prøveavgift. Ta kontakt med fylkeskommunen.